

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

De transmutatione prauo[rum] dæmonum & operatione. Cap. xi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

ut philosophus cōcedēbat. Sed neq; diuinationis indigēbimus, neq; aruspices interrogabimus, nec quicq; penitus dæmoniācum perscrutabimur. Quorum enim gratia hęc petuntur, ea nos cōtemnere Christus docuit, illaq; solummodo desyderare iussit, de qbus nemo aruspex, nullius hostiæ exta significare aliquid poterunt, quę solus Saluator noster uerbum dei, quod semper cum deo patre est, omnibus significauit, qui animum atq; mentem suam domicilium illi constituerūt, de quibus ipse dicit. Habitabo in ipsis, & ero sibi deus, & ipsi erunt mihi populus. Hęc de prauitate dæmonum, quos & deos appellant, dicta sufficiant.

De Transmutatione prauorum dæmonum & operatione
CAPVT. XI.

NVnc uideamus quēadmodum cum esum carniū Porphyrius exterminet, apertissime prauos istos dæmones in multas figuras & formas ut homines seducant, trāsmutari, bonorumq; ut cupiditatū inflammatione multitudinē alliciant, persuadeantq; deos esse cum nō sint, effigiem assumere confirmet, quos tantū ait potuisse, ut sapientissimos poetas & philosophos cōplures decæperint, quorum eloquentia multitudinē euerterunt. Præterea omnes maleficas artes ab ipsis dæmonibus inuentas fuisse, ad uoluptatemq; homines impulsos, ut titillatiōe obcæcati, primum eorum spiritum summum deum putarent. Sed uerba eius ascribamus. Quęcunq; inquit animæ uitij subiectæ appetitu feruntur iræ cōcupiscentiæq; seruientes, in naturam dæmonum conuertuntur, ac perniciosæ sicut illi fiunt. Sunt autem sicut & dæmones inuisibiles atq; insensibiles humano sensui. Non enim habēt corpus, quod soliditate sua sentiri possit, nec formam omnes unam, sed multis atq; uarijs transmutati figuris, modo apparent, modo inuisibiles sunt. Spiritus autem, quia quidem corporalis, & passibilis, & corruptibilis est, quia uero animæ colligatus est, longo temporis spacio perdurat. Aeternus autem esse non potest, quoniam mutatur & defluit. Proportionati autem sunt bonorum spiritus, sicut & corpora fuerunt, malorum autem improportionati. Dæmones igitur uitij dediti, quicquid male excogitare ac efficere possunt, libenter aggrediunt, uiolenti enim omnino atq; simulatores cū sint,
prua/

priuatiq; luce meliore insidiose aggrediuntur, nunc occulte adulan-
 tes, modo manifestius cogentes, Et paulo post hæc inquit, Ac simi-
 lia faciunt a uera opinione de cultu deorū ad se ipsos transferre cupi-
 entes, omnibus enim gaudēt malis, & deorum assumpta persona te-
 meritate nostra fruunt. Alliciunt enim multitudinē ardore cupiditatis,
 diuitiarum, potentia, uoluptatum, inanis præterea gloriae ap-
 petitione, unde seditiones, rixæ, bellaq; nascunt, quodq; omnium pes-
 simum est, deos etiam ipsos, & primum uniuersi deum similibus ser-
 uire, uitijs psuadent, ita omnia fursum deorsumq; perturbant, Cre-
 dunt enim eis nō solum uulgus, sed multi etiā philosophorū alteri al-
 teris causam p̄bentes, Qui enim philosophi cōmunes opiniones nō
 cōtempserunt, ad impietatē uulgi delapsi sunt, multitudo etiā uicis-
 sim consentanea impietatis suæ a philosophis uerba percipiēs, in fal-
 sa de dijs opinione confirmata est, Nam poësis, quoniā in uerbis so-
 nantibus & cōpositione magnifica utitur, persuasit, imo & inflam-
 mauit homines ad impietatē, ita seducti nō possunt perspicere, nec
 bonitati nocere, nec prauitatem iurare unq̄ posse, Nam non potest
 caliditas, ut Plato ait, frigiditatem inducere, nec frigiditas calidita-
 tem, sic nec iustitia nocere potest, iustissimus autem omnium deus
 est, non esset enim deus, nisi esset iustus, Quare alia quedam est uir-
 tus bonorum demonum, alia malorum, Qui enim ad nocendū nati
 sunt, & istud omnibus peragunt uiribus bonis contrarij sunt, cōtra-
 ria & in eodē esse non possunt, Ab istis autem maleficæ quoq; ar-
 tes constitutæ sunt, hos enim summopere & præsertim istorum
 malefici omnes uenerantur, Hi pleni sunt omni falsa phantasticæ
 uisione, qua facile decipiunt, monstra quædam & prodigia sensui
 & imaginationi p̄ponentes, unde amatoria & incentiua libidinum
 p̄parantur, quibus omnis luxuria, & diuitiarum copia, & inanis glo-
 ria cumulus cōparari atq; acquiri crediēt, hæc falsitate homines deci-
 piunt, Dii enim esse uolunt, cum nidore carniū & fumis gaudeant,
 His enim uaporibus cōfirmari & roborari uidentur, hæc omnia eius
 sunt, qui exactissime ista sciebat, Prænomīnatus enim philosophus
 qui maxime omnium ista scrutatus est, prauos dæmones omnes, qui
 sanguine p̄sident, appellauit, & multitudinē a poetis & nonnullis
 philosophis persuasisse falso bonos uideri asseruit.

Qui